

СХВАЛЕНО

протокол засідання

педагогічної ради

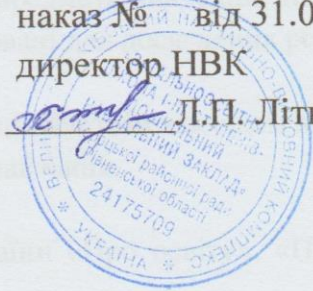
31.08.2020 р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ № від 31.08.2020

директор НВК

Л.П. Літвинчу

**Освітня програма
Великоклецьківського навчально-
виховного комплексу
«Загальноосвітня школа І – ІІІ
ступенів – дошкільний навчальний
заклад»
на 2020-2021 н. р.**

Вступ

1. Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предмети вивчення, дисципліни, індивідуальні завдання, контрольні заходи сплановані і організовані для досягнення результатів навчання (ст. 33 Закону України «Про освіту»)

Мета програми: окреслити рекомендовані підходи до організації освітнім закладом комплексу освітніх компонентів для досягнення обов'язкових результатів навчання.

2. Причини прийняття:

1. Це обов'язковий документ передбачений Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту»
2. Головне призначення закладу освіти – забезпечення якісного освітнього процесу, для цього має бути створена програма, яка визначає призначення, структуру, зміст, технології, кінцеві результати, процедури їх визначення т. і.
3. Зростання значущості процедур атестації та державної акредитації закладу освіти, в ході якої буде встановлюватись виконання вимог державного освітнього Стандарту в частині обов'язкового мінімуму змісту освітніх програм та рівень їх реалізації.
4. Необхідність розвитку форм державно-громадського управління закладом освіти, залучення учнів, батьків до визначення регіонального компоненту, освітня програма є основою діалогу учасників освітнього процесу.

3. Призначення. Освітня програма це документ, що визначає тільки зміст освіти та технології реалізації змісту, тому не дублює Статут, програму розвитку та річний план роботи, не перевантажена теоретичними та дослідницькими матеріалами (вони не можуть бути зрозумілими батьками та учнями).

4. Особливості. Заклад освіти «вільний» лише у визначенні змісту варіативної складової, інваріантна частина – це компетенція органів державної влади.

Освітня програма об'єднає всіх педагогів в питанні «кінцевого продукту» нашої спільної діяльності, що виражається у розробці «моделі» випускника дошкільного підрозділу, початкової, основної і старшої школи.

5. Очікування.

Освітня програма допоможе педагогічному колективу:

- глибше зрозуміти специфіку і призначення закладу освіти, виявити й обґрунтувати особливості організації освітнього процесу в цілому
- визначити зміст освіти з урахуванням побажань громади
- закласти основу для формування навчальних планів на довгостроковий період
- забезпечити принцип наступності
- вибирати адекватні форми контролю реалізації освітніх цілей з боку адміністрації
- захистити учнів від необґрунтованої зміни програм, підручників

6. Структура програми:

1. Вступ
2. Опис освітніх програм:
 - 2.1. Дошкільний підрозділ
 - 2.2. 1-4 класи
 - 2.3. 5-9 класи

2.4. 10-11 класи

2.5. Наскрізне виховання засобами виховної та позакласної роботи

3. Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами

3. Робочий навчальний план.

7. Нормативна база.

Освітня програма Великоклицьківського НВК розроблена на виконання Державного стандарту

Дошкільний підрозділ – Базовий компонент дошкільної освіти, затверджений наказом МОН України № 615 від 22.05.2012 р.

1-3 класи – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 року

4 клас – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 року

5-9 класи – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 року

10-11 класи – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 року

Типові освітні програми:

- Для дошкільної групи - комплексна програма: «Я у світі» (частина 2), наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 № 750
- для 1-3 класів – складена за Типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи) розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна – Нова українська школа, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України №1272 від 08.10.2019, за Типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи) розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна – Нова українська школа, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України №1273 від 08.10.2019;
- для 4 класу – за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів I ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (таблиця 1);
- для 5-9-х класів – за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (таблиця 10);
- для 10-11 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня», затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Навчальні програми, що діють у 2020-2021 н. р. затверджено:

Дошкільний підрозділ – Базовий компонент дошкільної освіти, затверджений наказом МОН України № 615 від 22.05.2012 р

1-3 класи – Наказ МОН № 268 від 21.03.2018 року

4 клас – Наказ МОН № 584 від 23.05.2015 року

5-9 класи – Наказ МОН № 804 від 07.06.2017 року та № 1407 від 23.10.2017 року

10-11 класи – Наказ МОН № 1407 від 23.10.2017 року та № 1539 від 24.11.2017 року.

8. Цикли освітнього процесу:

Адаптивно-ігровий початкової школи – 1-2 класи

Основний початкової школи – 3-4 класи

Адаптивний базової школи – 5-6 класи

Базове предметне навчання – 7-9 класи

Профільне навчання – 10-11 класи.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня, закінчується не пізніше 1 липня

Тривалість навчального року

1-4 класи – не менше 720 годин
5-9 класи – не менше 830 годин
10-11 класи – не менше 110 годин

Структура 2020/2021 навчального року

1. Початок та закінчення навчального року.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2020/2021 навчальний рік розпочнеться 1 вересня 2020 року святом – День знань – і закінчиться не пізніше 1 липня 2021 року.

2. Поділ на семестри.

Навчальні заняття для учнів 1-11 класів організуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 24 грудня 2020 року,

II семестр – з 11 січня по 28 травня 2021 року.

3. Проведення канікул.

Впродовж навчального року для учнів 1-11 класів проводяться канікули:

- осінні - з 26 жовтня по 01 листопада 2020 року;
- зимові - з 25 грудня 2020 року по 10 січня 2021 року;
- весняні - з 22 по 28 березня 2021 року.

Навчально-виховний комплекс працює в п'ятиденному режимі робочого тижня.

Початок занять у школі о 8 год. 30 хв., тривалість уроку в 1 класі - 35 хв., у 2 - 4 класах - 40 хвилин, у 5 – 11 класах - 45 хв. Перерви між уроками по 10 хвилин, після 2 уроку -20 хв., а в 1 класі і після 3 уроку 20 хвилин .

Заняття в школі закінчуються о 14 год. 55 хвилин, а робота факультативів розпочинається о 15 год. 25 хв. і закінчується о 16 год. 10 хв.

Дошкільна група розпочинає свою роботу о 8 годині: 8.00 – прийом дошкільнят; 8.30 - спортивна гімнастика; 9.05 - сніданок; 9.20 – ігри; 10.00 - навчальні заняття; 11.00 - денна прогулянка; 12.05 – обід; 12.20 - тиха година; 15.00 - полудник; 15.30 - вечірня прогулянка; 16.00 - 17.00 - вільний час.

Впродовж дня рівномірно розподіляються всі види активності за основними лініями розвитку залежно від бажань та інтересу дітей. Тривалість спеціально організованих фронтальних занять становить:

- ранній вік - до 10 хвилин;
- молодший дошкільний вік - не більше 15 хвилин;
- старший дошкільний вік - 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями - не менше 10 хвилин.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної та старшої школи, врученням документів про освіту для випускників 9-х та 11 класів.

Для дошкільнят проводиться оздоровчий період з 29 травня 2021 по 01 липня 2021 року.

Навчальні екскурсії та практика учнів за рішенням педагогічної ради закладу (протокол № 1 від 31.08.2020 р.) не проводяться. Курси за вибором та факультативи не оцінюються.

У зв'язку зі зміною епідеміологічної ситуації у країні структура навчального року може бути гнучкою.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти N 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту N 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення

української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

9. Результати навчання

– знання, вміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особливі якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити, виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

- ключові компетентності учнів початкової, основної і старшої школи;
- наскрізні вміння і навички учнів початкової, основної і старшої школи;
- компетентності дошкільника за 7 змістовими лініями;
- вимоги програм;
- сформована мотивація до навчання.

10. Все це формується в результаті *освітнього процесу* – системи науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей (детально описується в річному плані роботи).

11. Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній або неформальній освіті.

Вчитель, вихователь - суб'єкт освітньої діяльності. Він вільний у виборі програм, підручників, технологій, при цьому керується нормативною базою держави та локальними актами. Відповідає за результати передбачені Стандартом і програмами, орієнтуючись на місію, завдання закладу освіти.

12. Керівник закладу освіти (директор Великоклицьківського НВК) відповідає за розробку освітньої програми, її виконання та кінцевий результат, постійно здійснює моніторинг, рефлексію, корекцію.

Дошкільний підрозділ

- Розроблена на основі ст. 33 Закону України «Про освіту» та ст. 23 Закону України «Про дошкільну освіту»
- БКДО затвердженого наказом МОН № 615 від 22.05. 2012р. (в редакції 2012р.)
- Наказу МОН № 446 від 20.04.2015р. «Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у ДНЗ різних типів та форм власності»
- Ст.. 10 Закону України «Про освіту» невід’ємним складником освіти є дошкільна освіта
- Ст.10.п.2 Закону України «Про освіту» дошкільна освіта, яка відповідає нульовому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- Ст.. 32. п.2. цей рівень визначає здатність особи адекватно діяти у відомих простих ситуаціях під безпосереднім контролем іншої особи
- Ст. 11. Дошкільна освіта
 1. Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок.
 2. Діти старшого дошкільного віку обов’язково охоплюються дошкільною освітою відповідно до стандарту дошкільної освіти.
 3. Відповідальність за здобуття дітьми дошкільної освіти несуть батьки.
 4. Батьки самостійно обирають способи та форми, якими забезпечують реалізацію права дітей на дошкільну освіту.
 5. Органи місцевого самоврядування створюють умови для здобуття дошкільної освіти шляхом:
 - формування і розвитку мережі закладів освіти;
 - замовлення підготовки педагогічних працівників;
 - реалізації освітніх програм неформальної освіти для батьків;
 - проведення інших заходів.
 6. Порядок, умови, форми та особливості здобуття дошкільної освіти визначаються спеціальним законом.

Закон України «Про дошкільну освіту» із змінами від 05.09. 2017р.

Ст. 38. Матеріально-технічна база закладу дошкільної освіти

П. 2. Вимоги до матеріально-технічної бази закладу дошкільної освіти визначаються відповідними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами і правилами. Примірні переліки матеріально-технічного оснащення закладів дошкільної освіти, ігрового, навчально-дидактичного обладнання закладу дошкільної освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Дошкільний підрозділ забезпечується ігровим та навчально-дидактичним обладнанням відповідно до наказу МОН №1633 від 19.12.2017р. «Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання».

Введені терміни:

Передшкільний вік (3 - 6 (7) роки)

молодший дошкільний вік 3-4р.

середній дошкільний вік 4-5 р.

старший дошкільний вік 5-6 р.

Ст.11 Закону України «Про дошкільну освіту» - вимагає складання освітньої програми ДП.

Режим роботи встановлює засновник

Ст. 12 п.3 для задоволення освітніх потреб громадян - ЗДО може входити до складу об'єднання з іншими закладами освіти

Ст.14 комплектування ЗДО

1. Дошкільний підрозділ має одну різновікову групу, яка складається із 18 дітей віком від 3 до 5 років. Заклад реалізує різні форми охоплення дошкільною освітою дітей мікрорайону: соціально-педагогічний патронат, забезпечує консультаційну роботу з батьками.

2. Порядок зарахування, відрахування та переведення вихованців до державних та комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

Стаття 24. Планування роботи закладу дошкільної освіти

1. Діяльність закладу дошкільної освіти регламентується планом роботи, який складається, як правило, на навчальний рік та оздоровчий період.

2. План роботи закладу дошкільної освіти незалежно від типу та форми власності затверджується керівником закладу.

I. В Положенні про ЗДО затвердженому Постановою Кабміну від 12.03.2003 р. № 305 сказано, що навчальний рік розпочинається 1 вересня і закінчується 31 травня. 01 червня – 31 серпня – оздоровчий період.

II. Санітарний регламент для ДНЗ затверджений наказом МОЗ від 24.03.2016р. № 234.

III. Положення про навчально-виховний комплекс (ЗНЗ - ДНЗ) затверджений постановою Кабміну № 306 від 12.03.2003р.

- П.6 Положення – НВК складається з двох підрозділів: дошкільного та шкільного і забезпечує виконання БКДО.

- П.9 передбачає переведення дітей із 6 років до 1 класу

- Порядок приймання та відрахування дітей ДП визначається Положенням про ДНЗ (постанова №305 від 12.03. 2003р.)

Визначаючи обсяг рухової активності дітей, необхідно враховувати стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводяться не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються вихователем залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

У дні, коли немає занять з фізкультури, проводять фізкультурні комплекси під час денної прогулянки.

Освітні лінії Базового компонента дошкільної освіти:

- «Особистість дитини»,
- «Дитина в соціумі»,
- «Дитина в природному довкіллі»,
- «Дитина у світі культури»,
- «Гра дитини»,
- «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»,
- «Мовлення дитини».

Компетентності Базового компонента дошкільної освіти є кінцевим результатом освітнього процесу дошкілля

Здоров'я-збережувальна компетенція	Обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини. Уміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей. Дотримання правил безпеки життєдіяльності.
Особистісно-оцінна компетенція	Обізнаність дитини з образом самої себе, своїм «Я», її місцем у системі людської життєдіяльності (у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, в різних видах діяльності). Здатність до самооцінки, довільної регуляції власної поведінки в різних життєвих ситуаціях, позитивного ставлення до власного внутрішнього світу (мотиви, ціннісні орієнтації, бажання і мрії, почуття тощо), оптимістичного світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього.
	Обізнаність із нормами та правилами сімейного (родинного) співжиття; здатність їх дотримуватися; уміння підтримувати доброзичливі, дружні, довірливі стосунки в родинному колі, виявляти турботу і любов до рідних і близьких членів родини.
Соціально-комунікативна компетенція	Обізнаність із різними соціальними ролями людей (знайомі, незнайомі, свої, чужі, діти, дорослі, жінки, чоловіки, дівчатка, хлопчики, молоді, літні тощо); з елементарними соціальними та морально-етичними нормами міжособистісних взаємин; уміння дотримуватись їх під час спілкування. Здатність взаємодіяти з людьми, які її оточують: узгоджувати свої дії, поведінку з іншими; усвідомлювати своє місце в соціальному середовищі; позитивно сприймати себе. Вміння співпереживати, співчувати, допомагати іншим, обирати відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.
Природничо-екологічна компетенція	Обізнана з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлює їх значення для діяльності людини, для себе. Сприймає природу як цінність, виокремлює позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи, довільно регулює власну поведінку в природі. Усвідомлює себе частиною великого світу природи; знає про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси; виявляє інтерес, бажання та посильні уміння щодо природоохоронних дій. Знає про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування, чистоти природного довкілля, заощадливого використання природних багатств, використання води, електричної та теплової енергії в побуті; прикладає домірні зусилля зі збереження, догляду та захисту природного довкілля.
Предметно-практична компетенція	Обізнана із предметним світом, його особливостями в межах житла (предмети побуту, вжитку) і поза ним (транспорт, споруди закладів соціального і громадського призначення тощо), виготовленням предметів довкілля. Орієнтується у предметному середовищі за місцем проживання, дотримується елементарних правил поведінки на вулицях і дорогах. Користується побутовими предметами за призначенням. Обізнана з працею дорослих, виявляє інтерес і

	повагу до професій, бере участь у спільній праці з дорослими, дітьми; творчо виявляє себе у самостійній предметно-практичній діяльності. Застосовує елементарні економічні поняття; ощадливо ставиться до речей, грошових коштів.
Художньо-продуктивна компетенція	Сприймає мистецький твір з позиції краси, вирізняє його як естетичний. Виявляє себе емоційно сприйнятливим та естетично чуйним цінителем, слухачем, глядачем, виконавцем; емоційно-ціннісно ставиться до проявів естетичного в житті. Реалізує здатність насолоджуватись мистецтвом, пізнавати образну специфічність мистецтва і дотичну інформацію. Переймає духовний потенціал мистецького твору у власний досвід, виховує в собі риси улюблених персонажів. Володіє комунікативними навичками спілкування з приводу змісту і краси твору, його засобів. Із задоволенням наслідує мистецькі зразки — образотворчі, музичні, танцювальні, театральні, літературні. Охоче інтегрує в творчих завданнях власні інтереси, уподобання, цінності, набутий мистецький досвід діяльності сприйняття і відтворення прекрасного (уміння, навички). Випромінює благополуччя під час мистецької творчої діяльності; має навички рефлексії стосовно власного мистецького досвіду; виявляє художню активність як складову особистісної культури.
Ігрова компетенція	Обізнаність із різними видами іграшок; здатність їх використовувати в самостійних іграх; організовувати різні види ігор (рухливі, народні, ігри з правилами, сюжетно-рольові тощо) відповідно до їх структури (уявлювана ігрова ситуація, ігрова роль, ігрові правила); реалізовувати власні ігрові задуми; дотримуватись ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
Сенсорно-пізнавальна компетенція	Виявляє пізнавальну активність, спостережливість, винахідливість у довші; вирізняється позитивною пізнавальною мотивацією; моделює, експериментує в довші за допомогою вихователя і самостійно, використовуючи умовно-символічні зображення, схеми. Орієнтується в сенсорних еталонах (колір, форма, величина), їх видах, ознаках, властивостях; у часі і просторі; оволодіває прийомами узагальнення, класифікації, порівняння і зіставлення.
Математична компетенція	Виявляє інтерес до математичних понять, усвідомлює і запам'ятовує їх; розуміє відношення між числами і цифрами, склад числа з одиниць і двох менших (у межах 10); обізнана зі структурою арифметичної задачі; вміє розв'язувати задачі і приклади на додавання і віднімання в межах 10.
Фонетична компетенція	Оволодіває чіткою вимовою всіх звуків рідної мови і звукосполучень, відповідно до орфоепічних норм; має розвинений фонематичний слух, що дозволяє диференціювати фонеми; оволодіває мовними і немовними засобами виразності та прийомами звукового аналізу слів; усвідомлює звуковий склад рідної мови.
Лексична компетенція	Оперує узагальненими словами різного порядку, стійкими загальноживаними словосполученнями; мовлення дітей набуває образності; за кількісною та якісною характеристикою словник дитини сягає такого рівня, що вона може легко спілкуватися з дорослими і дітьми, підтримувати розмову на будь-яку тему в межах свого розуміння.
Грамматична компетенція	Вживає (не усвідомлено) граматичні форми рідної мови згідно із законами і нормами граматики (рід, число, відмінок, дієвідміна, клична форма тощо), має розвинене чуття граматичної форми; наявні корекційні навички щодо правильності вживання граматичних форм та порядку слів у реченні.

Діалогічна компетенція	Ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника і звертається із запитаннями, орієнтується в ситуації спілкування, вживає відповідні мовні і немовні засоби для вирішення комунікативних завдань; дотримується правил мовленнєвої поведінки та мовленнєвого етикету і коректно виявляє власне емоційне ставлення до предмета розмови і співрозмовника та коригує його залежно від ситуації спілкування.
Монологічна компетенція	Володіє навичками розгорнутого, послідовного, логічного, зв'язного мовлення; складає різного типу розповіді, імпровізує, розмірковує про предмети, явища, події, друзів; доходить елементарних узагальнень, висновків; висловлює зв'язні самостійні оцінні судження стосовно різних явищ, подій, поведінки людей, героїв художніх творів; виявляє словесну творчість у різних видах мовленнєвої діяльності.
Мовленнєва компетенція	Інтегроване вміння адекватно й доречно спілкуватись рідною мовою в різних життєвих ситуаціях (висловлювати свої думки, наміри, бажання, прохання), розповідати, пояснювати, розмірковувати, оцінювати, використовувати як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності, форми ввічливості (мовленнєвий етикет); спостерігати за своїм мовленням та мовленням інших, виправляти помилки, дотримуючись загальної культури мовлення, прагне творчо самореалізуватися. Мовленнєва компетенція передбачає сформованість фонетичної, лексичної, граматичної, діалогічної та монологічної компетенцій.
Комунікативна компетенція	Комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, вміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування, стриманість у спілкуванні; культура мовленнєвої комунікації. Комунікативна компетенція передбачає сформованість усіх видів мовленнєвої компетенції.
Інформатична компетенція	Обізнаність з комп'ютером, способами керування комп'ютером за допомогою клавіатури, «миші», здатність розуміти і використовувати спеціальну термінологію (клавіатура, екран, програма, диск, клавіша, комп'ютерні ігри тощо) та елементарні прийоми роботи з комп'ютером у процесі виконання ігрових та навчально-розвивальних програм, створених для дітей дошкільного віку; вміння дотримуватись правил безпечної поведінки під час роботи з комп'ютером.
Комунікативно-мовленнєва компетенція	Диференціює звуки іноземної мови, вимовляючи їх правильно, з відповідною інтонацією; сприймає та реагує на звертання, нескладні команди та інструкції педагога, дає відповідь на прості запитання стосовно імені, віку, місця проживання тощо; знає та може озвучити окремі вірші, римування, пісеньки; робить коротке зв'язне повідомлення за запропонованою тематикою, правильно його оформлюючи з точки зору норм мови, що вивчається в межах запропонованого мовного матеріалу; уміє працювати в парах та групах.

У Великокляцьківському НВК використовується Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (частина 2), наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 № 750 та програма «Впевнений старт». Схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах.

Результати розвитку дитини на кінець перебування в дошкільному підрозділі відображаються в Свідоцтві досягнень, яке передається батькам і вчителю 1 класу.

1 – 4 класи (початкова освіта)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 – 3-х класів складає– 2590 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

- для 1 класу – 805 годин/навчальний рік;
- для 2 класу – 875 годин/навчальний рік;
- для 3 класу – 910 годин/навчальний рік.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Навчальні досягнення здобувачів у 1 та 2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення учнів у 3-му класі підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;

у хвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;

- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях. Орієнтирами для оцінювання

навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти. Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/ учениці з боку вчителів,

батьків і самих учнів;

- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання вчитель/ учителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/ учениці відповідно до опанування ним/ нею конкретного вміння (напр., намагається визначати ключові слова, визначає ключові слова, впевнено визначає ключові -5 При цьому особливості учня / учениці можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня. слова тощо), таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу (напр., за два місяці). Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

За рахунок варіативної частини в 1, 2 та 3 класах введено індивідуальні заняття – по 1 годині.

4 клас

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 4-го класу складає – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Години варіативної складової у 4 класі розподілено так:

1 година – підсилена математику;

1 година – індивідуальні заняття.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова" (англійська).

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

**Перелік навчальних програм
для здобувачів загальної середньої освіти I ступеня**

1-2 класи

Типови освітня програма для закладів загальної середньої освіти (1-2 класи) розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна – Нова українська школа, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України №1272 від 08.10.2019.

3 клас

Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи) розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна – Нова українська школа, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України №1273 від 08.10.2019.

4 клас

(затвержені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи

5-9 класи (базова середня освіта)

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-го класу – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-го класу – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-го класу – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-го класу – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Великоклицьківського НВК.

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної складової

0,5 год. у 5 класі та 0,5 годин у 6 класі виділено на підсилення німецької мови;

0,5 год. у 9 класі виділено на підсилення вивчення географії;

0,5 год. у 8 класі - на підсилення вивчення історії.

У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно.

Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

Факультативи, курси за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію та світоглядне спрямування запроваджено такі:

по 1 годині у 5, 6, 7 та 8 класах – українознавство;

по 1 годині у 5, 6, 7 та 8 класах – християнська етика;

1 годину у 7 класі виділено на індивідуальні години з історії;

0,5 годин у 9 класі – на індивідуальні заняття з математики.

Рання профілізація проводиться у 6 (1 год.) класі через факультатив «Усна народна творчість».

Допрофільна підготовка - у 8 та 9 класах через курси за вибором:

1 год. у 8 класі – синтаксис простого речення;

1 год. у 9 класі – синтаксис складного речення.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;</p>

		<p>ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати</p>

		<p>результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах</p>

		мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ≈ формування компетентностей;
- ≈ розвитку компетентностей;
- ≈ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ≈ корекції основних компетентностей;
- ≈ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Перелік навчальних програм
для здобувачів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови
18.	Основи правознавства
19.	Музичне мистецтво
20.	Образотворче мистецтво

10 – 11 класи (профільна середня освіта)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-го класу – 1330 годин/навчальний рік
- для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу.

Навчальний план для 10-11 класів закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2020 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Великоклицьківський НВК використовує другий варіант (таблиця 2) містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного циклу.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту.

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільний предмет українська мова, що вивчається на профільному рівні;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

За рахунок годин варіативної складової, враховуючи бажання учнів, батьків та кадровий потенціал педагогічного колективу, передбачено збільшити кількість годин на вивчення таких предметів інваріантної складової:

10 клас:

1. Українська мова – 2 год.;
2. Історія України – 1,5 год.;
3. Математика – 1 год.;
4. Географія – 0,5 год.
5. Факультативи: «Українознавство» - 1 год., «Готуємося до ЗНО (Математика)» -1 год., «Орфографічний практикум» -1 год.

11 клас:

1. Українська мова – 2 год.;
2. Історія України – 1,5 год.;

3. Всесвітня історія – 0,5 год.;
 4. Математика – 1 год.;
 5. Зарубіжна література – 1 год.;
 6. Факультативи: «Країнознавство» - 1 год., «Готуємося до ЗНО (Математика)» -1 год., «Християнська етика» -1 год.
- Вибірково-обов'язкові предмети у 10 і 11 класах: інформатика і мистецтво.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно</p> <p>та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і невпорядкованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова</p>

		література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності</p>

		<p>нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-</p>

	здорове життя	<p>економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	---------------	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором; роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами,

що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів.

Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш

регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
3.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
4.	Географія	Рівень стандарту
5.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
6.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
7.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
8.	Інформатика	Рівень стандарту
9.	Історія України	Профільний рівень
10.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
11.	Мистецтво	Рівень стандарту
12.	Правознавство	Рівень стандарту
13.	Українська література	Рівень стандарту
14.	Фізика і астрономія	Рівень стандарту
15.	Астрономія	Рівень стандарту
16.	Фізична культура	Рівень стандарту
17.	Хімія	Рівень стандарту
18.	Іноземні мови	Рівень стандарту

Наскрізне виховання НВК

У концепції НУШ процес виховання невіддільний від понять «освіта», «освітній процес», що включають навчання, виховання і розвиток.

Виховний процес – невід’ємна складова всього освітнього процесу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема «морально-етичні» (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, до себе, до інших людей), «соціально-політичні» (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність), направлений на плекання української ідентичності, поваги до прав людини, демократії, підтримки добрих ідей.

Виховання не виноситься в окремі «заняття» з моралі, вихованість формується через наскрізний досвід, відбувається у виховному середовищі, що створюється всім педагогічним колективом через атмосферу довіри, дружельюбності, доброзичливості, взаємодопомоги і взаємної підтримки при вирішенні труднощів.

Ключовий елемент виховання – приклад вчителя. НУШ вимагає вимірювати індивідуальні нахили і здібності кожної дитини для її ціле направлено розвитку і профорієнтації.

Наскрізне виховання має запобігти булінгу (дискримінації, насильству, знущанням).

Відносини учасників освітнього процесу будуються на взаємоповазі, діалозі.

Наскрізне виховання будується на визнанні принципів:

- талановитість кожної дитини
- гуманізм
- дитиноцентризм
- проактивна дисципліна
- введення правил, рутин, Інструкцій, залучення здобувачів освіти до їх вироблення
- право на помилку.

Результатом наскрізного виховання є розвиток наскрізних вмінь, навичок, цінностей, ключових компетентностей, способів мислення т. і.

Компоненти наскрізного виховання:

Урок, виховний, позакласний захід

Фізичне середовище класів, рекреацій

Шкільне подвір’я

Вулиця і сім’я

Педагоги, класні керівники – менеджери

Відносини в школі, сім’ї

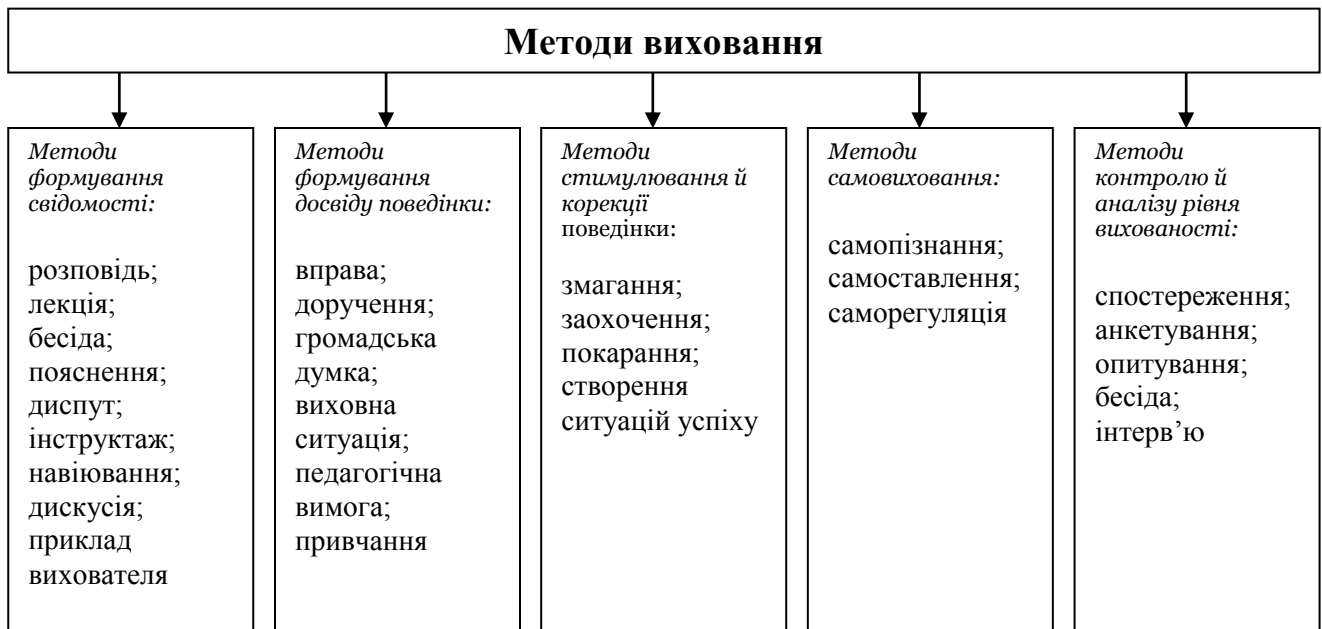
Технології впливу на розвиток особистості

Безпечні умови.

Проактивний підхід до дисципліни (збереження гідності дитини, не переривання освітнього процесу, тиха і спокійна розмова з дітьми).

Кожен проект розпочинається з «дружнього кола», де формується задум, складається чек-лист з інструментами реалізації наскрізних вмінь та ключових компетентностей. Стимулювання ініціативи. Визначені критерії (результати).

Не передача інформації, а формування навичок цінностей на практиці. Відхід від совкової педагогіки, виховної системи, що зводилася до настанов вчителя, яких учень часто не чув (безкінечні репетиції ранків, відкритих виховних годин, насильна участь в конкурсах, масовках, виконання різноманітних Програм виховання, Акцій, методичних рекомендацій, що не враховують інтереси дітей, критерій системи, гарно підготовлений звіт для вищестоящих органів (часто не об’єктивний)

Підходи до організації виховної діяльності НВК:

- Системний. Його складники: мета, завдання, принципи, суб'єкти та відносини між ними, зміст, умови; управління, що розвиває дану систему.
- Комплексний (цілісний), що включає: спільну діяльність педагога й вихованця, що впливає на три сфери особистості: пізнавальну (знання, погляди, переконання); емоційно-вольову (почуття, бажання, емоції); дієво-практичну (вміння, навички, звички, досвід поведінки). Все це проходить через голову (ПС), серце (ЕВ), руки (ДП) дитини.
- Особистісно орієнтований підхід (вибір і ціле покладання, рефлексія, формування позитивної «Я-концепції», прийняття рішень, відповідальність, творча реалізація в професійній сфері, автономність й індивідуальність буття суб'єкта).
- Діяльнісний підхід – направлений на перетворення, в ході якого розвивається індивід, реалізовується індивідуальність, формується особистість у спільній діяльності.
- Аксіологічний підхід (ціннісний) – приводить ціннісні системи вихованців до загальнолюдських моральних принципів і відзначалися гнучкістю, усталеністю.
- Культурологічний – засвоїти культурні надбання людства, примножуючи духовну культуру, забезпечуючи єдність поколінь.
- Акмеологічний підхід (вершина) – прагнення до самовдосконалення, здійснення нових задумів.
- Рефлексивний підхід – усвідомлення власних дій, усуваючи зайве, додаючи потрібне, розуміння, що рефлексія веде до змін.
- Синергетичний підхід – нові поняття, ідеї, гіпотези породжуються не тільки новими фактами, а й різноманітними нелінійними зв'язками, обставинами, нестабільністю, а, отже, необхідно навчитися приймати обґрунтовані рішення в умовах нестабільності.

Проводячи урок, виховний, позакласний захід, перебуваючи в рекреації, подвір'ї закладу, на вулиці, в сімейному середовищі маємо пам'ятати про те, що тут формуються **наскрізні вміння, проходить наскрізне виховання.**

Наскрізне виховання будується на новій філософії – утвердження людської гідності (гуманізм), на принципі «презумпції талановитості», дитино центризмі – визнання цінності дитини, яка має рухатися, не може постійно сидіти над домашнім завданням, має відчувати радість пізнання, (пізнавати світ за принципом: від простого споглядання до абстрактного мислення, а від нього до практики – такий шлях пізнання істини).

Дитина має право на помилку, простір для вибору, безпечні умови життєдіяльності, морально-етичні принципи.

Наскрізний процес виховання має здійснювати вчитель-менеджер, який створює

фізичне середовище класу, вводить класні правила та рутини, визначає з дітьми цілі перебування в класі протягом дня, забезпечує вміння дотримуватись правил, дотримується алгоритму введення правил (задум правила, створення негативної ситуації, моделює правильне виконання правила, моделює ситуацію по невиконанню правила, клас моделює правильне виконання правила); дотримується трьох принципів проактивного підходу до дисципліни (зберігає гідність учня, не перериває освітній процес, розмовляє з дітьми тихо і спокійно).

В наскрізному вихованні важливо дотримуватися складових ефективного управління класом.

1. Облаштування комфортного фізичного середовища (розташування парт, місце в класі вчителя, на стінах інформація до теми, достатньо місця для всіх видів діяльності учня, на столі вчителя всі матеріали потрібні до уроку)
2. Налагоджування турботливих дружніх взаємовідносин
3. Розробка правил і впровадження рутин
4. Ефективний план уроку

Вмілий менеджер буде реалізовувати принцип «розвитку вільної особистості» через створення простору для вибору незалежності мислення, вміння відстоювати й аргументувати свою позицію.

Наскрізнi вміння наших здобувачів освіти можна сформувати через класні проекти. Кожен проект має мати завдання - в комплексі розвивати всі вміння інтегровано. Плануючи виховний захід (проект) вихователь, вчитель, класний керівник має скласти чек-лист, в якому відобразити через які інструменти реалізуємо наскрізнi вміння, ключові компетентності.

Кожна декада (тиждень, 2 тижні, місяць) розпочинається із «Дружнього кола», де буде сформульовано задум, його завдання, план дій, учасники, складено чек-лист роботи по кожному наскрізному вмінню.

НУШ формує ціннісні ставлення і судження, які служать базою для щасливого життя.

Наскрізне виховання має:

- Стимулювати ініціативу
- Створювати ситуації різноманітних позитивних емоцій переживань суб'єкта в предметній, комунікативній діяльності
- Створювати стимулююче і розвивальне середовища на основі визначення мети, цінностей, норм, принципів, правил, інструкцій, рутин відповідно до потреб учнів.
- Визначати критерії результату.

Наскрізне виховання – це термін, який каже правду, що виховання відбувається не на виховних годинах, заходах, лінійках, оглядах всякій мішурі, а щохвилини, щодня, скрізь.

Наскрізне виховання – це не передача інформації, а формування навичок, цінностей на практиці у бік відповідальності соціально-активної поведінки.

Таке виховання може здійснювати успішний педагог – впевнений у своїх діях, знаннях, що ніколи не зупиняється на досягнутому, постійно розвивається і самовдосконалюється.

Успішний вихователь має модель поведінки, орієнтується на якість, не витрачає сил на дрібниці, знає сам чого очікує, ретельно планує діяльність, цілі через SMART – мету.

Послідовний, вміє коректувати курс.

Наполегливий, має багату уяву, зосереджений оптиміст.

Наскрізне виховання може здійснювати педагог, що

- відповідальний, самокритичний, самодисциплінований
- має ефективне мислення
- впевнену поведінку (лідер)
- схильний до співробітництва
- володіє харизмою, артистизмом, його енергетика притягає людей до себе, а не відштовхує, є провідцем, місіонером.

Найкращим інструментом реалізації ідеї наскрізного виховання, формування наскрізних вмінь є проект.

Всі учасники проекту мають бути переконані:

- я можу бути агентом змін
- я розумію, що разом можемо досягти більшого
- я вчуся слухати й чути інших
- я не боюся виявляти ініціативу

Проект повинен:

1. окреслити очікувальні результати
2. розрахувати час на виконання проекту
3. визначити ресурси для втілення проекту
4. визначити список творчих груп із реалізацією проекту відповідно до потреб закладу
5. місяця Проекту має зацікавити всіх
6. проект має мати перед етапом реалізації етап організаційний
7. технічно-організаційний етап включає мету, результати, час, поширення інформації, обговорення ідей проекту.

Класні керівники мають визначитися з тематикою проектів, які включаються в річний план закладу.

Реформа дала автономію, самостійність, викинула окремий розділ виховної роботи. Дала свободу. А свобода вимагає відповідальності, пошуку тих форм і методів, які сформують компетентну особистість з наскрізними вміннями і цінностями.

Виконання освітньої програми з наскрізного виховання вимагає створення системи підготовки педагогів, класних керівників по їх переучуванню на засадах принципу наскрізного виховання, що формує відповідальність, самокритичність, самодисципліну, ефективне мислення, лідерську поведінку, прагнення до співробітництва, володіння харизмою, артистизмом з позитивною енергетикою, що притягує людей до себе.

Класний керівник, вихователь має:

- Передбачити заходи, проекти з проблеми
- Превентивне виховання, попередження булінгу, суїцидства, жорстокості
- Ведення здорового способу життя
- Трудове виховання. Профорієнтація
- Екологічні проекти
- Художньо-естетичне виховання
- Морально-етичне виховання
- Вироблення мотивації до розумової праці, власного саморозвитку, визначення ідентичності, можливостей, планування подальшої життєдіяльності, власної індивідуальної траєкторії
- Сімейно-побутове виховання
- Заходи з ТБ, БЖД, ЦЗН
- Розвиток лідерства
- Партнерство з сім'єю

Забезпечити в ході наскрізного виховання такі види діяльності:

- Фізично-оздоровча
- Навчально-пізнавальна
- Суспільно-гуманна
- Духовна
- Соціально-комунікативна
- Суспільно-правова
- Сімейно-побутова

- Професійно-трудова
- Культурно-естетична

В зв'язку з малою чисельністю учнів в класах, передбачити проекти наскрізного виховання, що проводяться декількома класами або спільно всім освітнім закладом.

Робота психолога відображається в плані роботи психолога.

Результати наскрізного виховання мають орієнтуватися на випускника початкової, основної старшої школи.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Нормативне забезпечення.

1. Закон України «Про освіту» ;

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами»;

3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл- інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»;

4. Типова освітня програма початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 р. № 814;

5. Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 року № 955 зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 р. за № 852/338234.

Згідно з Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, НВК організує такі індивідуальні форми навчання: екстернатна, сімейна та педагогічний патронаж. Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами заклад організує для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти стосовно осіб, щодо яких може запроваджуватися індивідуальна форма навчання, а також осіб, щодо яких не можливо забезпечити освітній процес у загальноосвітніх навчальних закладах за груповою формою навчання, а також порядок оплати праці педагогічних працівників за проведення індивідуальної форми навчання.

Індивідуальна форма навчання в системі загальної середньої освіти є однією із форм організації освітнього процесу для забезпечення права осіб на здобуття повної загальної середньої освіти в загальноосвітніх навчальних закладах. Учні, які здобувають освіту за індивідуальною формою навчання, є учасниками освітнього процесу. Їх права та обов'язки визначаються Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту" та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Корекційно-розвитковий складник для учнів з особливими освітніми потребами складено на основі типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 р. № 814 та на основі типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018р. № 627.

Освітня програма визначає: загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчальних планів. Відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей передбачено окремі варіанти навчальних планів для дітей з інтелектуальними порушеннями; рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого та другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти.

Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Державний стандарт початкової освіти складається з освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математика», «Природничка», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька», «Фізкультурна», які реалізуються через навчальні предмети. Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткової роботи, яка спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: Розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами; розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості; формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій. Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткова робота для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічній адаптації та соціальної реабілітації дітей.
2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.
3. Корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

Для проведення корекційно-розвиткових занять (предметів) в індивідуальному навчальному плані учня передбачається від 3 до 8 годин на тиждень (кількість годин визначають психолого-медико-педагогічні консультації або інклюзивно-ресурсні центри).

Для роботи з дитиною з особливими освітніми потребами введено посаду асистента вчителя з розрахунку 1 ставка на клас (відповідно до наказу МОН України від 06 грудня 2010 року № 1205 «Про затвердження Типових штатних нормативів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 грудня 2010 року за № 1308/18603 (зі змінами наказ МОН № 90 від 01.02.2018р.)

Модель випускника НВК

	Загальні орієнтири	Початкова школа: портрет випускника	Основна школа: портрет випускника	Старша школа: портрет випускника
Відчуваю	Усвідомлюю себе особистістю, причетною до громади, України, Європи та світу	Відчуваю власну цінність, коли допомагаю друзям, батькам, ближнім. Вдячний/ -а іншим за допомогу	Почуваюся цілісною особистістю з власною гідністю, відчуваю потребу бути корисним/ -ою	Усвідомлюю себе активним громадянином/ -кою. Вірю в себе та Україну, вкладаючи зусилля в її розбудову. Усвідомлюю свою причетність до європейської та світової спільноти
	Відчуваю відповідальність за свої рішення та вчинки	Розумію, що мої дії та рішення мають наслідки, не боюсь помилитися	Відчуваю відповідальність за дії / бездіяльність, свідомий/ -а того, що моя свобода обмежується свободою інших	Відчуваю відповідальність зате, як навчаюся і як дію у громаді. Змінюю на краще своє життя, життя громади, України
	Перебуваю в злагоді із собою та іншими людьми	Зустрічаю різних людей з різними ідеями, сприймаю розмаїття; шукаю те, що об'єднує	Підтримую розмаїття, ціную рівність, запобігаю будь-якій дискримінації, вдаючись до демократичних процедур	Відчуваю обов'язок утверджувати рівність і толерантність як цінності демократичного суспільства, підтримую суспільне розмаїття
Думаю	Маю мету і планую її досягнути	Планую та організую гру, власне навчання, збагачуючи свій досвід	Розумію, що є різні шляхи для досягнення мети. Долаю перешкоди, знаходжу вихід із різних ситуацій	Обґрунтовано обираю шляхи досягнення мети. Аргументовано відстоюю власну думку
	Пізнаю і осмислюю світ	Цікавлюся навколишнім світом, розвиваю свою допитливість	Осмислюю, оцінюю, узагальнюю суспільні і природні явища	З'ясовую взаємозв'язки між суспільними і природними явищами і роблю з цього обґрунтовані висновки
	Мислю творчо	Уявляю, мрію, фантазую; вчуся ризикувати в творчості	Продукую цікаві гіпотези/ передбачення для вирішення природничих і суспільних проблем	Творчо і гнучко використовую різні стратегії для вирішення проблемних ситуацій
	Люблю читати	Відкриваю світ книги — вдома, у класі, бібліотеці, книгарні, в Інтернеті. Обдумую прочитане і ділюся враженнями	Маю потребу в читанні. Проектую прочитане на життєві ситуації, дискутую	Усвідомлюю цінність читання - для задоволення, спілкування, здобуття інформації, зростання як особистості. Критично ставлюся до прочитаного
	критично мислю і відповідально використовую інформацію	Розумію, що інформація може допомогти або нашкодити. Знаходжу потрібну мені інформацію для навчання та спілкування	Відповідально користуюся інформаційними ресурсами. Відбираю і використовую інформацію з різних джерел, критично оцінюю її,	Оцінюю відомості і дані, використовуючи їх для вирішення конкретних індивідуальних і суспільно значущих проблем. Розпізнаю маніпуляції та протистою їм

			виокремлюючи надійну і достовірну	
Дію	Дбаю про себе, своє здоров'я і безпеку	Дотримуюся правил гігієни. Поводжуся безпечно, мандруючи, граючись і навчаючись.	Займаюся фізичною культурою, спортом, допомагаю в праці. Беру участь у туристичних мандрівках. Реагую відповідно до ступеню небезпеки	Власним прикладом і досягненнями заохочую інших до здорового й активного способу життя. Дбаю про безпеку громади та України
	Дбаю про довкілля	Не завдаю шкоди довкіллю, допомагаю зберегти природу, турбуюся про тварин	Виконую різні ролі в групі для вирішення екологічних проблем	Об'єдную однодумців для реалізації проектів зі збереження довкілля
	Співпрацюю	Працюю самостійно і в групі однолітків, розумію цінність спільної праці	Виконую різні ролі в групах для вирішення суспільних проблем	Ініціюю і реалізую соціальні громадські проекти.
	Розкриваю себе у праці і творчості	Переконаний/ -а у своїй обдарованості, виявляю її через малюнки, саморобки, танець, музику тощо	Виявляю свої таланти, здібності та вміння і демонструю їх у праці та творчості. Виражаю свої почуття, думки і переживання мовними і немовними засобами	Знаходжу своє місце у світі професій, творчих занять, зацікавлень, приношу користь і отримую від цього задоволення
	Шаную культурне і мовне розмаїття	Шаную рідну культуру, відкриваю розмаїття культур	Шанобливо ставлюся до народних, релігійних і нерелігійних традицій різних культур.	Розвиваю особисту культуру, дбаю про збагачення культури громади, народу, налагоджую діалог культур

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
Дошкільний підрозділ**

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень (різновікова група)		
	Діти від 3 до 4 років	Діти від 4 до 5 років	Діти від 5 до 6 років
Ознайомлення із соціумом	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	2
Художньо – продуктивна діяльність	4	5	5
<i>Музична</i>	1	2	2
<i>Образотворча</i>	2	2	2
<i>Театральна</i>	1	1	1
Логіко-математичний розвиток	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3	3	3
Здоров'я і фізичний розвиток	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	11	12	15
Максимально – допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	4,6	5	6,25

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
« ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
1 – 3 класи**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі			
	1	2	3	Разом
Інваріантна складова				
Українська мова	5	5	5	15
Англійська мова	2	3	3	8
Математика	3	3	4	10
Я досліджую світ:				
<i>Мовно-літературна галузь</i>	2	2	2	6
<i>Математична</i>	1	1	1	3
<i>Природнича</i>	1	1	1	3
<i>Технологічна</i>	1	1	1	3
<i>Інформатична</i>	-	1	-	1
<i>Соціальна і здоров'язберезувальна</i>	1	1	1	3
<i>Громадянська та історична</i>	1	1	1	3
Інформатика	-	-	1	1
Мистецтво:				
<i>Образотворче мистецтво</i>	1	1	1	3
<i>Музичне мистецтво</i>	1	1	1	3
Фізична культура	3	3	3	9
Усього	19+3	21+3	22+3	62+9
Варіативна складова	1	1	1	3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Індивідуальні заняття	1	1	1	3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	65
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету	23	25	26	74

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
4 клас**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	4	Разом
Інваріантна складова		
Українська мова	4	4
Читання	3	3
Англійська мова	2	2
Математика	4+1	4+1
Природознавство	2	2
Я у світі	1	1
Трудове навчання	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Музика	1	1
Інформатика	1	1
Основи здоров'я	1	1
Фізична культура	3	3
Разом	24+1	24+1
Варіативна складова	1	1
Курси за вибором	1	1
Індивідуальні заняття	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових	26	26

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»

НА 2020 – 2021 Н. Р.

5 - 9 класи

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			Допрофільне навчання		Разом
	5	6	7	8	9	
Інваріантна складова						
Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2	13,5
Українська література	2	2	2	2	2	10
Іноземна мова (німецька)	2+0,5	2+0,5	2	2	2	10+1
Іноземна мова (англійська)	3	2	2	2	2	11
Зарубіжна література	2	2	2	2	2	10
Історія України	1	1	1	1,5+0,5	1,5	6+0,5
Всесвітня історія	-	1	1	1	1	4
Основи правознавства	-	-	-	-	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-	3
Музичне мистецтво	1	1	1	-	-	3
Мистецтво	-	-	-	1	1	2
Математика	4	4	-	-	-	8
Алгебра	-	-	2	2	2	6
Геометрія	-	-	2	2	2	6
Природознавство	2	-	-	-	-	2
Біологія	-	2	2	2	2	8
Географія	-	2	2	2	1,5+ 0,5	7,5+0,5
Фізика	-	-	2	2	3	7
Хімія	-	-	1,5	2	2	5,5
Трудове навчання	2	2	1	1	1	7
Інформатика	1	1	1	2	2	7
Основи здоров'я	1	1	1	1	1	5
Фізична культура	3	3	3	3	3	15
РАЗОМ	28,5+0,5	30,5+0,5	32	32,5+0,5	34+0,5	157,5+2
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА						
Курси за вибором	1	1	1	2	-	5
Синтаксис простого речення (35)	-	-	-	1	-	1
Основи християнської етики (35 год.)	1	1	1	1	-	4
Факультативи та індивідуальні заняття	1	2	2	1	1,5	7,5
Українознавство (35 год.)	1	1	1	1	-	4
Усна народна творчість (35 год.)	-	-	1	-	-	1
Індивідуальні заняття (історія)	-	1	-	-	-	1
Індивідуальні заняття (математика)	-	-	-	-	0,5	0,5
Синтаксис складного речення (35 год.)	-	-	-	-	1	1
Гранично допустиме навантаження на учня	28	31	32	33	33	157
Всього (без урахування поділу класів на групи)	31	34	35	36	36	172

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
10 - 11 класи**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		Всього
	10	11	
Інваріантна складова			
Українська мова	2 + 2	2 + 2	4+4
Українська література	2	2	4
Іноземна мова (німецька)	2	2	4
Зарубіжна література	1	1 + 1	2+1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3 + 1	3 + 1	6+2
Історія України	1,5+1,5	1,5+1,5	3+3
Всесвітня історія	1	1+0,5	2+0,5
Громадянська освіта	2	-	2
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5 + 0,5	1	2,5+0,5
Фізика	3	3	6
Астрономія	-	1	1
Хімія	1,5	2	3,5
Інформатика	1,5	1,5	3
Мистецтво	1,5	1,5	3
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5	1,5	3
РАЗОМ	30 + 5	29 + 6	59 + 11
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА	3	3	6
Курси за вибором	-	-	-
Факультативи	3	3	6
Українознавство (35 годин)	1	-	1
Математика. Готуємося до ЗНО (35год.)	1	1	2
Країнознавство (німецька мова) (35 год.)	-	1	1
Основи християнської етики (35 год.)	-	1	1
Орфографічний практикум 35 год.)	1	-	1
Гранично допустиме навантаження на уч.	33	33	66
Всього (без урахування поділу класів на групи)	38	38	76

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
2 клас
(Педагогічний патронаж для Яремчука Артура)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	2	Разом
Українська мова	3	3
Математика	2	2
Я досліджую світ:	1	1
Трудове навчання	1	1
Образотворче мистецтво	0,5	0,5
Музичне мистецтво	0,5	0,5
Фізична культура	0,5	0,5
Усього	8,5	8,5
Корекційно-розвиткова робота. <i>Розвиток мовлення.</i>	1	1
Корекційно-розвиткова робота. <i>Соціально-побутове орієнтування.</i>	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження	10	10

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

**РОБОЧИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.
7 клас
(Педагогічний патронаж для Гнесюк Світлани)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	Разом
	7	
Українська мова	1	1
Українська література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Математика	1	1
Природознавство	0,5	0,5
Географія	1	1
Фізика і хімія в побуті	1	1
Музичне мистецтво	0,5	0,5
Образотворче мистецтво	0,5	0,5
Трудове навчання	1	1
Інформатика	0,5	0,5
Основи здоров'я	0,5	0,5
Фізична культура	1	1
РАЗОМ	11	11
Корекційно-розвиткові заняття	3	3
Соціально-побутове орієнтування	2	2
Розвиток мовлення	1	1
Гранично допустиме навантаження	14	14

Директор Великоклицьківського НВК

Л. Літвинчук

ДОДАТОК
ДО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ
ВЕЛИКОКЛЕЦЬКІВСЬКОГО НВК
«ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І - ІІІ СТУПЕНІВ –
ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
НА 2020 – 2021 Н. Р.

№ за/п	Назва предмета	Програма	Клас	Кількість годин
1.	Основи християнської етики	«Основи християнської етики 1-11 кл.» Свічадо. Лист МОН від 16.07.2015 №1/11-10027	5	1
			6	1
			7	1
			8	1
			11	1
2.	Готуємося до ЗНО (математика) (ф.)	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Прокопенко Н.С., Єргіна О.В., Вашуленко О.П. Ранок. Лист ІМЗО від 04.07.2016 № 2.1/12-Г-440	10	1
			11	1
3.	Індивідуальні заняття	—————	1	1
			2	1
			3	1
			4	1
			7	1
			9	0,5
4.	Українознавство (ф.)	Навчальна програма «Українознавство» (А. Ціпко, Т. Бойко, С. Бойко, О. Газізова) 5 – 11 класи. Сайт ІМЗО НДІ українознавства. Лист МОН від 10.08.2020 № 1/11-5310	5	1
			6	1
			7	1
			8	1
			10	1
5.	Усна народна творчість (українська література) (ф.)	Програми факультативних курсів з української літератури (автори Гнаткович Т., Калинич Т., Береш-Попович О., Шкурда М., Колінченко О.) Дивослово. Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1/12-Г-551	6	1
6.	Синтаксис простого	Програми факультативних курсів з української літератури (автори	8	1

	речення (к.)	Гнаткович Т., Калинич Т., Береш-Попович О., Шкурда М., Колінченко О.) Дивослово. Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1/12-Г-551		
7.	Синтаксис складного речення (к.)	Програми факультативних курсів з української літератури (автори Гнаткович Т., Калинич Т., Береш-Попович О., Шкурда М., Колінченко О.) Дивослово. Лист ІМЗО від 04.07.2019 № 22.1/12-Г-551	9	1
8.	Країнознавство (нім.мова) (ф.)	Журнал «Іноземні мови в навчальних закладах». Лист ІМЗО від 10.06.2016 № 2.1/12-Г-331	11	1
9.	Орфографічний практикум (ф.)	Програма курсів за вибором і факультативів з української мови (за загальною редакцією К.В.Таранік-Ткачук) 8-11 кл. Грамота. Лист ІМЗО від 18.10.2016 № 2.1/12-Г-776	10	1

Директор Великоклицьківського НВК _____ Л. Літвинчук

Висновок

На виконання Освітньої програми Великоклицьківського НВК, схваленої педагогічною радою і затвердженої наказом директора НВК, розміщеної на веб-сайті НВК, складається робочий навчальний план, обов'язковими компонентами якого є:

- Загальна таблиця використання годин по класах і вказано кількість учнів по класах
- Розподіл годин варіативного складника з вказаними програмами
- Модулі фізичної культури та технологій
- Графік вивчення предметів по семестрах при 0,5 або 1 год. Тижневого навантаження
- Розподіл годин в 1-11 класах

Відповідно до Робочого навчального плану здійснюється попередня комплектація (червень) та складається тарифікація (кінець серпня до 05 вересня), що схвалюється Радою трудового колективу, затверджується директором за погодженням з централізованою бухгалтерією відділу освіти Корецької РДА.